

Психично заболяване

Психичното заболяване е разстройство, което дава отражение на чувствата и поведението. Малко психични заболявания могат да бъдат предотвратени; почти всички могат да бъдат успешно контролирани и лекувани. 25% от всички хора развият психическо или поведенческо разстройство в определен момент от живота си. Причините за психичните заболявания са комплексни и са повлияни от наследствеността на отделния индивид (гените), стресиращи преживявания, обременена семейна история, друго заболяване и т. н. Хората с проблеми в психичното здраве често имат трудности да се справят с тежестта на ежедневния живот и могат да загубят работата си, други придобивки, родителските си права и своите основни, човешки права.

Най-често срещаните психични заболявания са следните:

- **Депресия** - характеризира се с изпитване на тъга, отпадналост и загуба на апетит, чувство на вина и безнадеждност. Самоубийството остава една от характерните прояви на депресия.
- **Шизофрения** - това е заболяване, което се характеризира с пълно разстройство в мисленето, речта и чувствата, включително параноични преживявания. Тя причинява халюцинации, страх и объркване.
- **Потиснатост** - включва фобии, паника и обща потиснатост (такива като безпокойство, напрежение, хипераспирация), които могат да причинят значително страдание и затруднение.

Поради комплексните причини, често се предписва разнообразно и комбинирано лечение, като медикаменти, психотерапия, семейна терапия и т. н. Лечението протича в различна среда: психиатрични болници, психиатрични отделения в общи болници, амбулаторни услуги за психично здраве или посещения при психиатър и/или психотерапевт. Важно е лечението в болници да се ограничи до възможно най-краткия период от време. Групи за само-помощ също могат да бъдат много полезни (споделят се чувства и преживявания).

Дискриминация, пренебрежение и злоупотреба

И хората с интелектуални затруднения, и тези с психични заболявания страдат от предразсъдъците, негативно и унижително отношение, злоупотреба и дискриминация в обществото. Те често са подложени на дискриминация от страна на работодатели, служители в социални и здравни услуги, работещите в службите по настаняване, продавачи при закупуване на някаква стока или представители на финансови институции. Те изживяват болезнени емоции, когато губят контрол над живота си или губят всичко, което са притежавали.

Тези хора имат нужда да бъдат уважавани, на основа на познаване и разбиране на тяхното положение. Те имат нужда също от разбиране от страна на обществото, което да им подsigури необходимите качествени услуги. Те също имат нужда обществото да демонстрира желание да ги включи във всички аспекти на живота си.

И двете групи имат нужда от разнообразни услуги и възможност за избор. Болниците трябва да се ползват само за краткосрочни интервенции. Големите институции са сегрегирани, в тях се нарушават човешките права на домащите и те трябва да бъдат закрити.

Няколко инструмента от областта на човешките права защитават и хората с интелектуални затруднения, и тези с психични заболявания:

- Европейската конвенция за правата на човека
- Стандартните правила за равнопоставеност и равни възможности за хората с увреждания на ООН
- Конвенцията срещу насилието и дискриминацията на ООН
- Конвенцията за правата на детето на ООН

Повишаването на информираността и профила на двете групи на всички нива, между политици, здравни работници, учители и работодатели, паралелно с борбата срещу съществуващите табута, стигмата и дискриминацията, могат да помогнат на хората с интелектуални затруднения или психични заболявания да упражняват своите права като пълноценни граждани.

Inclusion Europe

Galleries de la Toison d'Or -
29 Chaussée d'Ixelles #393/32
B - 1050 Brussels
Tel.: +32-2-502 28 15
Fax: +32-2-502 80 10
secretariat@inclusion-europe.org
www.inclusion-europe.org

BAPID

23, Solunska str. - 3rd floor
BG - Sofia 1000
Tel.: +359-2-981 70 33
bapid@mail.orbitel.bg

MENTAL HEALTH EUROPE

7 boulevard Clovis
B - 1000 Brussels
Tel.: +32-2-280 04 68
Fax: +32-2-280 16 04
info@mhe-sme.org
www.mhe-sme.org

Zastapnici za Psihichno Zdrave

President: Martin Nedelchev
Ekzarh Iosif N59
2nd floor, 3rd room
BG - Sofia 1421
Tel.: +359-2-944 15 11
Fax: +359-2-980 50 33
veyilis@mail.techno-link.com

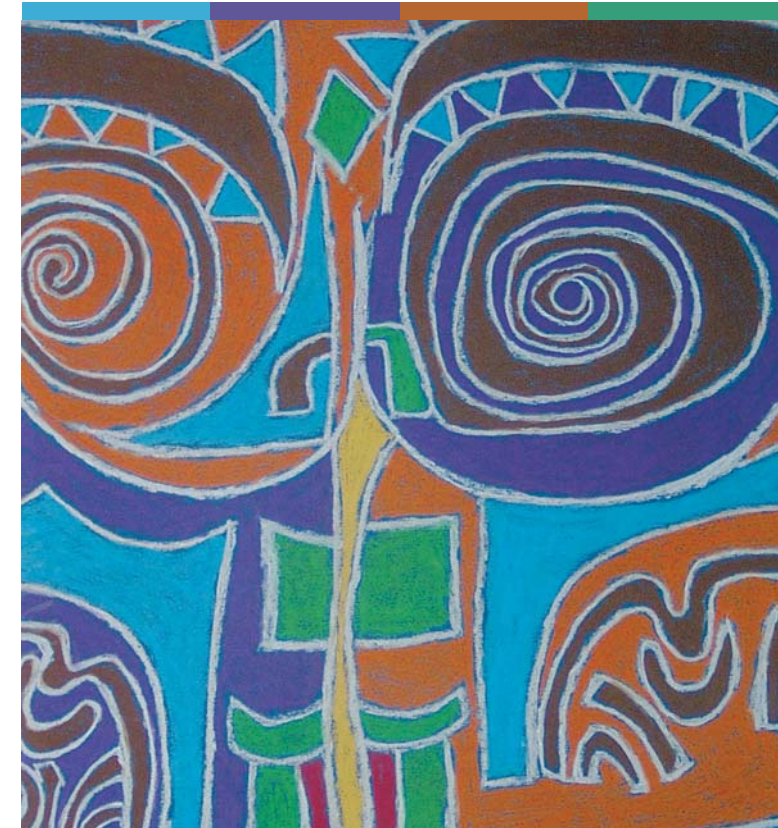
Detsata na Kubrat

President: Valeria Chicheva
Deputy Chairman: Emil Traev
Magenta, Mladost 1, bl. 29A, vh. 1
BG - 1784 Sofia
Tel.: +359-2-765 825
Fax: +359-2-944 15 11
kubratbg@yahoo.com

Sofia Regional Office of the international organisation Geneva Initiative on Psychiatry for the countries of South Eastern Europe

Galina Veshova, Manager
1 Maliovitza Street
BG - 1000 Sofia
Tel.: +359-2-987 78 75
Fax: +359-2-980 93 68
info@gip-sofia.org

Разликите между психично заболяване и интелектуално затруднение

Inclusion Europe

MENTAL HEALTH EUROPE

Защо са важни тези разлики?

Интелектуалното затруднение и психичното заболяване често се бъркат. Те обаче са много различни! Само ако се познават разликите, на двете групи хора може да бъде предложено адекватно лечение. Психичното заболяване е заболяване и може да се лекува, докато интелектуалното затруднение е състояние за цял живот. Тази брошура цели да обясни най-важните разлики между интелектуалното затруднение и психичното заболяване.

Хората с **психично заболяване** имат нужда от грижи за психичното здраве, медицинска и психотерапия. Най-често те нямат интелектуално затруднение и могат да живеят самостоятелно, ако техният психически проблем се контролира.

Хората с **интелектуално затруднение** не са болни, освен ако нямат някое друго общо заболяване. Те имат нужда от лесна за разбиране информация и обучение, за да се включат в обществото.

Ако не се прави разлика между двете групи, това ще доведе до грешни представи, планиране на безполезни услуги и често до дискриминация на едната група за сметка на другата. Ясно е, че лекарите, терапевтите и педагозите трябва да могат да разграничават двете групи, което е основата на бъдещи подходящи интервенции. Но така също и политиките на местно, национално и Европейско ниво трябва да познават разликите и да могат да предоставят необходимите подпомагачи системи и за двете групи.

Интелектуално затруднение

Интелектуалното затруднение е състояние, при което хората имат значителни трудности при заучаване и разбиране, поради непълното развитие на интелекта. Техните възможности в области като когнитивност, реч, моторика и социални умения могат да са необратимо нарушени. Между 1 и 3 % от населението има интелектуално затруднение. Причината може да е генетична, но също и поради фактори от заобикалящата среда по време на бременността.

Повечето нужди на хората с интелектуални затруднения са много близки до тези на другите хора: социални контакти, сигурност, подходящо жилище, обучение, работа и т. н. Хората с лека степен интелектуално затруднение могат да имат нужда от допълнително обучение, но могат да живеят и самостоятелно с малко помощ. Хората с по-тежки затруднения често имат нужда от обучение и социална помощ през целия си живот. Всички услуги за хора с интелектуални затруднения трябва да се развиват в посока повишаване възможностите на тези хора и включването им в нормалния живот на обществото.

Обучение и терапии, които улесняват и подпомагат развитието, могат в голяма степен да подобрят възможностите и независимостта на хората с интелектуални затруднения. Следователно, ранното откриване и ранната интервенция са важни за да подпомогнат разпознаването им и оптималното развитие на капацитета и самоопределянето на индивида. Достъпът до интегрирано обучение на училищна възраст и след това, увеличава възможностите за само-грижа. Професионалното обучение и възможностите за работа, както и жилищата в местната общност и микро-домовете, развиват уменията и възможностите за включване в живота на тази общност в зряла възраст.

За хората с интелектуални затруднения, достъпът до информация е от основно значение. Те имат нужда от информация в лесен за разбиране формат, за да участват пълноценно в живота на обществото.

През последните години хората с интелектуални затруднения все повече упражняват правото си да се представляват сами и да се допитват до тях за всяко решение, което влияе на техния живот. Този демократичен принцип отправя предизвикателство и променя старите модели на грижа и отношение и води до едно пълноценно участие на хората с интелектуални затруднения в обществото.

Интелектуални затруднения

Човекът с интелектуално затруднение има нужда от подкрепа през целия си живот. Интелектуалното затруднение е състояние на бавно интелектуално развитие, лекарствата не са ефикасни.

Интелектуалното затруднение може да бъде причинено от генетични фактори или фактори на заобикалящата среда като инфекции или липса на кислород, достигащ до мозъка по време на бременност или при раждане.

Интелектуалното затруднение обикновено не е породено от социални или психологически причини.

Трудностите при заучаване и разбиране водят до проблеми в училище и на работа и до трудности при включване в нормалния живот на обществото. Има голямо разнообразие на проява и степен на интелектуалното затруднение, което изисква различни форми на терапия и подпомагане.

Интелектуалното затруднение е за цял живот.

Хората с интелектуални затруднения имат нужда от подпомагачи терапии, обучение и помощ, съобразени с техните нужди, за да могат да живеят като членове на обществото.

Психични заболявания

Човекът с психично заболяване е пациент. Психичното заболяване може да се лекува или контролира с лекарства, психотерапия или други подпомагачи системи.

Психичното заболяване може да бъде причинено от генетични фактори, но в повечето случаи започва като резултат от преживени трудности, пораждащи чувства на депресия, потиснатост и объркване.

Психичното заболяване може да се дължи на социална и/или психологическа причина (тежка загуба, загуба на работа и т. н.).

Психичното заболяване може да разстрои много и различни функции: сетива, мислене, чувства, разсъдък, воля и други. Съществува голямо разнообразие на клинични картини на проблеми в психичното здраве, които се нуждаят от различни форми на лечение.

Психичното заболяване в много случаи е за определен период.

Хората с психични заболявания най-вече имат нужда от краткосрочни интервенции от медицинско естество, но също и от дългосрочна подкрепа.